

Opetussuunnitelman perusteiden mukaan ohjaussuunnitelmassa kuvataan oppilaanohjauksen järjestämisen rakenteet, toimintatavat, työn ja vastuunjakko sekä työskentely monialaisissa verkostoissa, kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa, työelämäyhteistyö sekä työelämään tutustumisen järjestelyt.

Espoon ohjaussuunnitelma perustuu OPH:n hyvän ohjauksen kriteereihin. Hyvälle ohjaukselle on kriteereissä määritelty läpi perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen kulkevat yhteistä hyvää ohjausta määrittävät teemat. Yhteisillä teemoilla korostetaan ohjauksen jatkumon merkitystä oppilaalle ja opiskelijalle. Espoossa on laadittu ohjaussuunnitelmaa varten yhteinen pohja, jolla pyritään takamaan ohjauksen tasainen laatu jokaiselle oppilaalle koulusta riippumatta.

Koulu suunnittelee toteutustavan ja aikataulun (esimerkiksi: heti koulun alettua/ kerran jaksossa/ lukuvuoden mittaan/ päivämäärä), ja tarvittavilta osin kirjaa tiedot ohjaussuunnitelmaan. Vastuuhenkilöt on pääsääntöisesti kirjattu valmiiksi.

Ohjaussuunnitelma tehdään yhteistyössä koulun henkilökunnan, oppilaiden, huoltajien ja sidosryhmien kanssa.

Kirkkojärven koulun **ohjaussuunnitelma**

Ohjaussuunnitelma on käsitelty/käsitellään

opettajakunnan kanssa: 26.9.2018

yhteisöllisessä oppilashuoltotyöryhmässä: 28.8.2018

Laatutavoitteet Espoossa:

- Noudatetaan valtakunnallisia hyvän ohjauksen kriteerejä
- Koulun toimintakulttuurissa on ohjauksellinen näkökulma
- Koko koulun osaava sekä ammattitaitoinen henkilöstö vastaa ohjauksesta
- Jokaisessa peruskoulussa on yhtenäiset ohjauksen toimintamallit (Laadukkaan ohjauksen malli Espoon perusopetuksessa)
- Oppilaalla on oikeus 7-9. luokilla sekä oppilaanohjaajaan että luokanvalvojaan/luokanopettajaan
- Tavoitteena on, että yhtä oppilaanohjaajaa kohden on maksimissaan noin 250 ohjattavaa
- Tavoitteena on, että luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti antaa koulutuksen saanut oppilaanohjaaja
- Hyvää ohjauksellista yhteistyötä toteutetaan yhdessä oppilaiden ja huoltajien kanssa
- Oppilaanohjaajat ovat tehtävänsä kelpoisia

Mikä on eri toimijoiden rooli onnistuneessa ohjauksessa hyvän ohjauksen kriteerien mukaan?

Rehtori / Apulaisrehtori

Rehtori luo edellytykset onnistuneelle kokonaisohjaukselle järjestämällä riittävät ja kohdennetut resurssit. Rehtori tukee koulun oppilaanohjaajaa sekä muita ohjauksen kannalta keskeisiä toimijoita.

Rehtorin ohjaukselliset tehtävät:

- Arvioinnin ohjauksellinen kehittäminen, todistukset ja hallinnolliset päätökset (esim. koulun vaihto, oppilaaksiotto).
- Joustavien opetusjärjestelyiden ja oppimisympäristöjen toteuttaminen (esim. yhteisopettajuus ja joustavat opetusryhmät).
- Alueellisen yhteistyön koordinointi (esim. nivelyhteistyö).
- Mahdollistaa oppilaanohjaajan ammattitaidon ylläpitämisen.

Koulusihteerin ohjaukselliset tehtävät:

- On hallinnon asiantuntija.
- Hänen tehtäviään on mm. hallinnollisten tunnusten jakaminen.
- Vastaa koulukyyteihin, TET-matkakortteihin ja ateriakorvauksiin liittyvistä asioista ja lomakkeista.
- Toimii Opintopolun yhteyshenkilönä.
- Koulutautuu riittävästi ohjaukseen liittyvien asioiden hoidossa ja hallinnollisten järjestelmien käytössä. (Esimerkiksi Wilma, Primus, Opintopolku, matkakortit ja ateriakorvaukset TET -jaksoihin liittyen)

Luokanopettajan / aineenopettajan ohjaukselliset tehtävät

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Huomioi opetuksessa ja arvioinnissa erilaiset oppijat sekä ottaa huomioon ryhmädynamiikan omilla tunteillaan.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa ja ohjaa tarvittaessa henkilökohtaisesti.
- Antaa tarvittavaa ohjausta koululaisen taidoissa, oppimaan oppimisen taidoissa sekä sosiaalisissa taidoissa.
- Tuntee oman aineensa opiskelutekniikat ja ohjaa oppilasta oppimaan oppimisen taitoja omassa aineessaan.

- Tutustuttaa oppilaita koulun, perheiden ja lähiympäristön ammatteihin.
- On selvillä oman oppiaineensa jatkokoulutusmahdollisuuksista ja työelämän tarpeista, ja mahdollistaa niihin tutustumisen.

Luokanvalvojan ohjaukselliset tehtävät:

- Toimii ryhmänsä lähiohjaajana ja opiskelun motivoijana.
- Perehdyttää koulun käytänteisiin ja vastaa oppilaidensa ryhmäytymisestä.
- Seuraa oppilaidensa opintojen etenemistä ja hyvinvointia yhdessä huoltajien kanssa
- Ohjaa oppilaan tarvittaessa oikean henkilön luo (esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi).

Laaja-alaisen erityisopettajan ohjaukselliset tehtävät:

- Yhteistyössä aineenopettajien kanssa erityisopettaja tunnistaa tukea tarvitsevat oppilaat.
- Auttaa oppilaita löytämään omat opiskelutavat sekä tukee aineenopettajia monipuolisten opiskelumethodien käytössä.
- Huolehtii oppimiseen liittyvien testien järjestelyistä.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.
- Ohjaa oppilaitaan jatko-opintojen suunnittelussa yhteistyössä oppilaanohjaajan kanssa.

Kuraattorin ohjaukselliset tehtävät:

- Kuraattori tukee oppilaan hyvinvointia, opiskelumotivaatiota, kasvua, itsenäistymistä ja elämänsuunnittelua.
- Hän on tukena myös elämän eteen tuomissa haastavissa tilanteissa, kuten sosiaalisesti haastavissa tilanteissa.
- Kuraattori tukee oppilaiden ryhmäytymistä.

Psykologin ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilasta elämäntilanteeseen ja opiskeluun liittyvissä ongelmissa.
- Tekee myös tarvittavat oppimiseen liittyvät arvioinnit ja lausunnot.
- Antaa tarvittaessa lausunnon harkinnanvaraista yhteishakua varten.

Terveydenhoitajan ohjaukselliset tehtävät:

- Auttaa oppilaita ymmärtämään terveiden elämäntapojen merkityksen opiskelun sujumisessa ja elämänhallinnassa.
- Kertoo oppilaalle mahdollisten sairauksien rajoituksista ammatinvalinnassa.

Oppilaanohjaajan työtehtävät 7–9.luokilla ja lisäopetuksessa:

- Antaa henkilökohtaista sekä pienryhmäohjausta; henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana.
- Pitää luokkamuotoista ohjausta opetussuunnitelmasisältöjen mukaisesti.
- Oppilaanohjauksen ydinsisällöt liittyvät opintojen aikaiseen ohjaukseen.
- Ohjaa jatko-opintoihin hakeutumiseen ja ammatinvalintaan.
- Tutustuttaa oppilaita työelämään TET -jaksojen ja mahdollisten yritysvierailujen välityksellä.
- Järjestää infotilaisuuksia ja tiedottaa ohjauksellisista asioista, kuten esimerkiksi yhteishaku- ja jatko-opintotilaisuudet.
- Ylläpitää vuorovaikutusta sähköisten järjestelmien kautta (mm. Wilma, sähköiset oppimisympäristöt).
- Osallistuu vanhempaintilaisuuksiin ohjauksen asiantuntijan roolissa.
- Osallistuu moniammatilliseen opiskelijahuoltotyöhön ohjauksen pedagogisena asiantuntijana.
- Suunnittelee ja koordinoi ohjausta oman koulun sisällä.
- Ylläpitää ammattitaitoaan osallistumalla mm. opinto-ohjaajien kokouksiin ja koulutuksiin.
- Tekee yhteistyötä muiden peruskoulujen, toisen asteen, korkea-asteen, TE-keskuksen, yritysten, elinkeinoelämän ja muiden ohjaukseen liittyvien tahojen kanssa.

Ohjauksen vuosisuunnitelma teemoittain

Koulu voi lisätä mahdolliset tarkennukset reunasarakkeeseen ja koulukohtaiset erityishuomiot niille erikseen varattuun tilaan kunkin pääteeman alle.

RIITTÄVÄ JA MONIPUOLINEN OHJAUS			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Laadukas ohjaus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaukseen on varattu resursseja siten, että oppilaalla on mahdollisuus saada riittävästi monipuolista ja jatkuvaa ohjausta tarpeensa mukaan koko opintojen ajan Mahdollisuus sekä henkilökohtaiseen että ryhmämuotoiseen ohjaukseen 	Rehtori tukee työyhteisön ohjauksellista otetta ja kohdentaa resurssit siten, että riittävä ohjaus on mahdollinen (esim. samanaikaisopetus, joustavat ryhmittelyt, tukiopetuksen käyttö jne.).	rehtori	Valmistavista ja RMMO opetuksista, EVY:luokista integroidaan yleisopetukseen mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä opettajien kanssa.
	Oppilaita ohjataan sekä ryhmässä että tarvittaessa henkilökohtaisesti (esim. ohjauskeskustelut). Henkilökohtaista ohjausta on tarjottava vähintään kaikille 9.-luokkalaisille kerran ja lisäopetuksen oppilaille kaksi kertaa lukuvuoden aikana.	luokanopettaja/ aineenopettaja oppilaanohjaaja	Opinto-ohjaajat: luokkamuotoinen, pienryhmä- ja yksilöohjaus 9.luokkien oppilaille. Pienryhmäohjaus keväällä 8.luokkien oppilaille. Luokanopettajat ja aineenopettajat toteuttavat rooliensa mukaisia tehtäviä.
Työvälineet ja niiden hallinnointi <ul style="list-style-type: none"> Wilma Oppimisympäristöt Primus/Kurre Opintopolku 	Wilma on koko yhteisön tärkeä työväline kommunikoinnissa.	koko koulu	Käytämme mahdollisimman paljon myönteisiä Wilma-merkintöjä. Tuntisisällöt, läksyt ja kokeet merkitään Wilmaan.
	Fronter ja mahdollinen muu sähköinen oppimisympäristö, -alusta tai -sovellus on käytössä monen aineen opetuksessa.	fronter- vastuuhenkilöt, opettajat	TVT tiimi ja vastuuhenkilöt

	Primus/Kurre- ohjelmat ovat koulun tietohallintajärjestelmä, jonne syötetään mm. oppilaiden henkilötiedot ja suoritukset.	rehtori Koulusihteeri	Espoolla yhtenäinen toiminta.
	Wilma-tunnukset jaetaan kansliasta ja huoltajien tunnuksien luonti on huoltajien vastuulla.	koulusihteeri	Koulusihteeri jakaa Wilma-tunnukset.
	Opintopolkuun siirretään vuosittain päättöluokkalaisten tiedot ja niitä päivitetään tarvittaessa.	koulusihteeri oppilaanohjaaja	Koulusihteeri siirtää tiedot Opintopolkuun
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Valmistavan 7-9 ja RMMO:t 7-9 oppilaille ohjaus	opettaja, oppilaanohjaaja	Ohjauksen kokonaisvastuu on ryhmän ohjaajalla. Yhteistyö opinto-ohjaajan ja YHR:n kanssa.

AKTIIVISUUDEN, OSALLISUUDEN JA VASTUULLISUUDEN TUKEMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Ohjattavan osallisuus, aktiivisuus ja vastuullisuus <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on toteutettu tavalla, joka vahvistaa oppilaiden aktiivisuutta, osallisuutta ja vastuullisuutta omaan elämäänsä ja oppimiseensa liittyvissä prosesseissa ja päätöksenteossa. 	<p>Oppilaita ja huoltajia tuetaan ainevalintojen tekemisessä, yläkoulussa oppilaita tuetaan ainevalintojen itsenäiseen tekemiseen.</p> <p>Oppilasta tuetaan ottamaan vastuuta omaan oppimiseen liittyvissä asioissa sekä ottamaan osaa opintokokonaisuuksien suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin eri oppiaineissa ja niiden yhdistelmissä.</p>	<p>luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja</p> <p>luokanvalvoja, aineenopettaja, oppilaanohjaaja</p>	<p>Oppilaat saavat ainevalinnan ohjausta opo-tunneilla, valinnaisaineillassa ja aineenopettajilta oppitunneilla. Luokilla 4-6 Wilmassa valinnaisaineinfo</p> <p>Arvokas-tunnit luokilla 2,3,5 ja 6 KiVa-koulu 1-9, Kummiluokat, Versot esi-9, Tukioppilastoiminta 8-9, Oppilaskunta 1-9, Ruokaraati esi-9</p>

<ul style="list-style-type: none"> Ohjaus vahvistaa oppilaan osallisuutta oppilas- ja koulu yhteisössä sekä kasvattaa yhteiskunnan ja työelämän jäsenyyteen. 	Oppilaille tarjotaan mahdollisuutta osallistua koulun yhteisten asioiden hoitamiseen (esim. oppilaskunta, tukioppilastoiminta, kerhotoiminta, Verso ym.)	kaikki opettajat sekä erityisesti oppilaskunnan ohjaavat opettajat, tukioppilasohjaajat, kerhotoiminnasta vastaavat opettajat ym.	
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Oppilaita osallistetaan mm. kansainvälisten vierailujen aikana.	Kaikki opettajat ja rehtorit.	Kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että tukioppilaina, Versossa ym. on edustettuina oppilaiden monimuotoiset taustat.

OHJAUS ON YHTEISTÄ TYÖTÄ

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Koko koulu ohjaa <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus on koulun henkilöstön tavoitteellisesti johdettua yhteistä työtä perusopetuksen opetussuunnitelman mukaisesti. 	Luokanvalvoja / Luokanopettaja seuraa oppimisessa edistymistä, oppilaan hyvinvointia ja tukee oppilaita koulun arjessa, esimerkiksi oppimisen haasteiden ja puuttuvien suoritusten kartoitus yhdessä aineenopettajien kanssa.	luokanvalvojat / luokanopettajat erityisopettajat, aineenopettajat	7-9. luokilla luokanvalvojan vartit. Lo ja Lv seuraa ryhmänsä oppilaiden poissaoloja. Yhteistyö YHR kanssa.
	Opettajien tarjoama henkilökohtainen ohjaus oppilaille ja vanhempain illat auttavat opintojen aikaisten valintojen suunnittelussa ja tekemisessä.	opettajat	7.lk oppilaille ja huoltajille suunnattu valinnaisaineilta keväällä.
	Aineenopettajat kertovat oman aineensa jatko-opintomahdollisuuksista ja ohjaavat oppilaita oppimaan omassa aineessa.	aineenopettajat	Kukin aineenopettaja esittelee oman aineensa tunneilla niitä jatko-opintomahdollisuuksia ja ammatteja, joita hänen aineeseensa liittyy. Tähän voi liittyä vierailijoiden tapaamisia, koulutusvaihtoehtoihin tutustu-

			mista netin avulla, tai muita tapoja, jotka sopivat kyseisen aineeseen.
	Oppilaanohjaajan tarjoama henkilökohtainen- ja mahdollinen pienryhmäohjaus auttaa urasuunnittelussa ja jatko-opintojen suunnittelussa.	oppilaanohjaajat	Yksilöohjausta jatko-opintojen suunnittelussa 9.lk oppilaille syksyllä ja keväällä. Urasuunnitteluun liittyvät tehtävät opotunneille.
	Oppilaanohjaajan pitämät luokkamuotoiset oppilaanohjauksen tunnit.	oppilaanohjaajat	Opot pitävät 7-9. luokkien opotunnit.
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Koulussamme on paljon maahanmuuttajataustaisia oppilaita ja tarjoamme erillisen yhteishakuvanhempainillan monikulttuurisille perheille. Tulkkipalvelu.	oppilaanohjaajat	15.11.2017

TASA-ARVON JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Tasa-arvo ohjauksessa <ul style="list-style-type: none"> Oppilaanohjausta kehitetään suunnitelmallisesti tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi. 	Opetuksessa, yleisessä puheessa ja kaikessa kanssakäymisessä kiinnitetään erityishuomiota tasa-arvon edistämiseen.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	Koko koulun henkilökunta sitoutuu edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa tarkistetaan vuosittain.
<ul style="list-style-type: none"> Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan luottamusta omiin tasavertaisiin 	Oppiainekohtaisessa ohjauksessa käsitellään monipuolisesti, ennakkoluulottomasti ja tasa-arvoisesti vaihtoehtoja oppilaan omien suunnitelmien ja valintojen tueksi.	aineenopettajat oppilaanohjaajat	-

<p>mahdollisuuksiinsa koulu- tuksessa ja työelämässä.</p> <ul style="list-style-type: none"> Oppilasta tuetaan tiedosta- maan tasa-arvon ja yhden- vertaisuuden merkitys va- linnoissaan. 	<p>Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia koulutusvaihtoehtoja.</p>	oppilaanohjaajat	8.luokalla käydään läpi alat/ammatit ja 9.luokalla kaikki koulutusvaihto- ehdot.
	<p>Ohjaus toteutetaan tavalla, joka edistää oppilaan itse- tuntemusta ja luottamusta tasavertaisiin mahdollisuuksii- nsa koulutuksessa ja työelämässä.</p>	koko koulu	Positiivinen pedagogiikka, itsetun- non vahvistaminen ja rohkaisu.
<p>Muita koulukohtaisia erityis- huomioita</p>	<p>Huomio kieli- ja kulttuuriryhmiin. Heille omat vanhempain- illat mahdollisuuksien mukaan. Koko koulun suvaitsevuus- viikko.</p>	koko koulu	Omien kieliryhmien vanhempainilta 25.9.2017 klo 18-20. Opettajien jär- jestämää Wilma-koulutusta oppilai- den vanhemmille.

KOULUTUKSEN NIVELVAIHEET			
Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
<p>Ohjaus nivelvaiheissa</p> <ul style="list-style-type: none"> Nivelvaiheen ohjaus ja yh- teistyö siirtymävaiheissa on suunniteltua ja toimivaa Oppilaalle järjestetään mahdollisuuksia tutustua yläkoulussa opiskeluun sekä opiskeluun toisen asteen oppilaitoksissa 	<p>Koulutulokkaille järjestetään tutustumispäivä. Koulutulokkaiden huoltajille järjestetään koulutulo- kasinfotilaisuus. 1. -luokkalaisten huoltajien kanssa käydään koulunaloit- tuskeskustelut. Pidetään dialogisia vanhempainiltoja.</p>	<p>luokanopettajat rehtori erityisopettajat</p>	<p>Koulu- ja esikoulutulokkaille van- hempineen järjestetään tutustu- misaamu toukokuussa. Nivellystie- dot kerätään. Syksyllä vanhempain- ilta. Tammi- helmikuussa arviointi- keskustelu. Keväällä oppilaat nivel- letään edelleen, jos koulu vaihtuu.</p>
	<p>Yhteishaku ja jatko-ohjaus</p> <ul style="list-style-type: none"> Ohjauksella varmistetaan 	<p>1.-luokkalaisia ohjataan koululaisen taidoissa sekä ryh- män jäsenyydessä. Kummioppilastoiminta tukee koulun aloitusta.</p>	<p>luokanopettajat erityisopettajat aineenopettajat</p>
<p>Pidetään vanhempainiltoja (Kvartti-malli) liittyen 6. ja 7. luokkien nivelvaiheeseen. Annetaan ohjausta 6.-luokkalaisille ja heidän huoltajil- leen yläkoulun hakumenettelyyn liittyen. 6. luokkalaisten huoltajien kanssa käydään arviointikes-</p>		<p>luokanopettajat aineenopettajat erityisopettajat OTR-ryhmä</p>	<p>Niveltietojen hyödyntäminen ala- koulusta yläkouluun.</p>

<p>oppilaan taidot hankkia tietoa jatko-opinnoista sekä toimia sähköisissä hakujärjestelmissä</p> <ul style="list-style-type: none"> Jatko-ohjauksella varmistetaan oppilaan siirtyminen perusopetuksen jälkeisiin opintoihin tai muuhun ohjattuun toimintaan 	<p>kustelu, jossa samalla annetaan nivelvaiheen ohjaavaa palautetta. Keskustelurunko toimii tiedonsiirtolomakkeena yläkouluun.</p>		
	<p>6. luokan oppilaiden ja huoltajien yläkouluun tutustuminen ja vanhempainillat.</p>	<p>aineenopettajat, oppilaanohjaaja, rehtori</p>	<p>Toukokuussa kutsutaan kaikkien syöttävien alakoulujen meille tulevat 6. luokkalaiset tutustumaan. Tulevien 7. lk vanhempainilta toukokuussa. Tukioppilaat mukana. Kokeilu/pilotointi Koulumestarin koulun vanhemmille, vanh.ilta/keskustelutilaisuus marraskuussa (opot, kuraattori). Oppilailta kysytään kaveritoiveet ja luokat muodostetaan ennen toukokuun tutustumispäivää.</p>
	<p>Suunnitellaan kesken lukuvuotta tulevien tai koulua tai luokkaa vaihtavien ohjaaminen ja ryhmäyttäminen.</p> <p>Uusien yläkoululaisten ohjaaminen ja ryhmäyttäminen.</p>	<p>luokanvalvojat, rehtori, aineenopettajat, oppilaanohjaaja, tukioppilaat</p>	<p>Ryhmäyttäminen elokuussa yhteistyössä nuorisotoimen ja srk.n kanssa. Tukioppilaiden osallisuus. Jatkorhymäytys sopimuksen mukaan nuorisotoimen kanssa. YHR mukana toteutuksessa.</p>
	<p>Yhteishausta tiedottaminen, tiedonsiirtoluvan kerääminen, huoltajan kuuleminen sekä hakuun valmistautuminen.</p>	<p>oppilaanohjaajat, rehtori, laaja-alainen erityisopettaja</p>	<p>Opot tiedottaa wilman kautta oppilaita ja huoltajia kuulemisesta ja tiedonsiirtolupa-asiasta. Yhteishaku vanhempainilta joulukuussa. Opot hoitaa yhteistyössä elojen kanssa tarvittavat lausunnot uuteen kouluun.</p>
	<p>Yhteishaun ohjaaminen ja seuranta.</p>	<p>oppilaanohjaaja</p>	<p>Wilman kautta ohjeet huoltajille. Koulussa on mahdollisuus tehdä yhteishaku.</p>
	<p>Pääkaupunkiseudun yhteisen opiskelutietolomakkeen esitäyttö ja tulostus. Ohjaukseen liittyvät lomakkeet ja info annetaan päättötodistuksen yhteydessä.</p>	<p>oppilaanohjaaja, koulusihteeri</p>	<p>Koulusihteeri tulostaa lomakkeet päättötodistuksen yhteydessä. Info oppilaille opotunnilla. Tarvittaessa nivellys 2. asteelle. Oppilashuolto mukana tarvittaessa nivellyksessä.</p>

	Yhteishaun tulosten tultua kesällä tapahtuva jälkiohjaus, ohjaus muihin oppilaitoksiin ja opetusmuotoihin sekä ilman opiskelupaikkaa jääneiden oppilaiden tilastointi etsivää nuorisotyötä varten.	oppilaanohjaaja	Kesäkuussa tarvittaessa opojen jälkiohjaus ilman opiskelupaikkaa jääneille oppilaille. Opot tilastoivat ja raportoivat tulokset eteenpäin etsivälle nuorisotyölle ja SUKO:n.
	Opetuksen järjestämisen kannalta olennaisen tiedon siirto pyynnöstä toiselle asteelle uuden lukuvuoden alettua.	rehtori, erityisopettaja, luokanohjaaja, kuraattori, psykologi, terveydenhoitaja, oppilaanohjaaja, aineenopettaja	
Muita koulukohtaisia erityis- huomioita	Koulussamme on 7-9.lk.RMMO:t, valmistavat, EVY:t. Alakoulussa on valmistava, RMMO ja EVY-luokka	-	EVY luokka: erityisluokanopettaja valmistelee HOJKS:n yhteishakuun mennessä. HOJKS-keskustelut missä myös opo mukana. Opo lähettää tarvittavat tiedot toiselle asteelle. Alakoulussa lähetettävä koulu on vastuussa niveltietojen siirrosta.

OHJAUS KOULUTUKSEEN JA URAVALINTOIHIN LIITTYVIEN PÄÄTÖSTEN TUKENA

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Jatko-opintomahdollisuudet ja niihin tutustuminen <ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee opintojen suorittamista sekä oppilaan sijoittumista jatko-opintoihin 	Oppilaita ohjataan hakemaan tietoa eri lähteistä ja palveluista. Tiedonhallintataitoja opetellaan suunnitelmallisesti (TIHA).	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	Viimeistään 9.luokan syksyllä oppilaat aktivoidaan opotunneille miettimään tulevaisuutta konkreettisesti ja tarkastelemaan opintojen suorittamista/arvosanojen seuraamista. Opotunneilla haetaan koulutukseen liittyvää tietoa itsenäisesti eri

<ul style="list-style-type: none"> Ohjaus tukee oppilaan aktiivista ja kriittistä tiedonhankintaa 			lähteistä.
	Oppilaille järjestetään tilaisuuksia tutustua kouluihin ja oppilaitoksiin sekä jatko-opintoihin avoimissa ovissa, oppilaanohjauksen tunneilla koulussa / esittelykiertueilla sekä osana oppiaineiden opetusta.	oppilaanohjaajat aineenopettajat laaja-alainen erityisopettaja luokanvalvojat / luokanopettajat	Oppilaat pääsevät 9.luokan aikana tutustumaan Espoon lukioihin (2x) ja ammattiopistoon (3x). Tarvittaessa opo järjestää päivätutustumisia yksittäisille oppilaille (vanhempien vastuu/uusi wilmalomake). Koulussa on vierailijoina ammattioppilaitosten ja lukioiden esittelijöitä.
	Oppilaanohjauksessa esitellään tasapuolisesti erilaisia ammatteja ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumiskäyntejä.	luokanopettajat aineenopettajat oppilaanohjaajat	Opotunneilla käydään läpi Suomen koulutusjärjestelmä, siihen kuuluvat toisen asteen ja korkea-asteen koulutukset, ammatit ja alat.
Muita koulukohtaisia erityishuomioita	Osalle päättöluokkien oppilaista järjestetään erillinen ryhmätukemaan päättötodistuksen saamista.	Kuraattori, opot, tutoropettaja, ela	Ryhmä järjestetään syyslukukaudella 2017

TYÖELÄMÄTAIDOT JA TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
-------	--	---------------------	---------------------------

<p>Työelämäyhteistyö, työelämä-tietous ja työelämään tutustuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ohjaus tukee oppilaan työnhakuvalmiuksien ja työelämätaitojen kehittymistä ja työllistymistä • Yrittäjyyteen tutustuminen on tärkeä osa työelämän ymmärrystä 	<p>Oppilailla on ikäkaudelle sopivia koulun sisäisiä vastuu-tehtäviä.</p> <p>Oppilas pääsee osallistumaan ja seuraamaan koulun eri ammatteja.</p>	luokanopettajat	Mm. ruokalajärjestäjänä toimiminen, vertaissovittelijat
	<p>TET-jaksolla tai muulla työelämään tutustumiskäynnillä oppilas pääsee aidosti tutustumaan työelämään.</p> <p>TET-jakson oppia hyödynnetään oppiainerajoja rikkoen ja moniammatillisesti.</p>	oppilaanohjaajat luokanvalvojat aineenopettajat	
	<p>Oppilaanohjaaja käy aktiivisesti ja muut ohjauksesta vastaavat mahdollisuuksien mukaan työelämäyhteistyöhön liittyvissä koulutuksissa esim. TAT ja Teknologia-teollisuuden infot ja tuovat omaksumaansa tietoutta koululle ja opetukseen.</p>	oppilaanohjaajat, aineenopettajat, rehtori	TET jakso 8.luokalla keväällä/1 viikko ja 9.luokalla syksyllä/2 viikkoa. Opo tuo uutta tietoa työelämästä, yrittäjyydestä, teollisuusalojen infopäiviltä (viikottaiset perjantaipäivän koulutukset opoille)
	<p>Yritteliäisyyteen kannustaminen ja yrittäjyyteen tutustuminen sekä yritysvierailut. Oppilaat pääsevät osallistumaan johonkin koulun ulkopuoliseen työelämään tutustumishankkeeseen (esim. Yrityskylä).</p>	luokanopettajat luokanvalvojat, aineenopettajat, oppilaanohjaajat	Yritteliäisyyttä käsitellään kaikissa oppiaineissa. 6.lk vierailee joka vuonna Yrityskylässä ja myös yritysvierailu onnistui viime vuonna. Yläkoulussa odotetaan mahdollisuutta Yrityskylään vierailuun.
	<p>Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan OPE-TET -päiviä.</p>	opettajat	-
<p>Muita koulukohtaisia erityis-huomioita</p>	<p>Koulussamme on tarjolla 9-luokkalaisille Vuosi yrittäjänä-kurssi, jossa he pääsevät harjoittelemaan yleisiä työelämä-taitoja (laaja-alainen osaaminen 6) sekä yrittäjyyteen liittyviä taitoja. Nuoret perustavat vuoden ajaksi oikealla rahalla toimivan yrityksen kaikkine välivaiheineen ideoinnista raporttien kautta yrityksen lopettamiseen. Alakoulussa on tarjolla yrittäjyys valinnaisaineena. Lisäksi koulussamme järjestetään kerran vuodessa Yrittäjyyspäivä, jonka järjestää ryhmä luokan- ja aineenopettajia.</p>	<p>Vuosi yrittäjänä-kurssin opettaja, vuosittain erikseen valittava ryhmä opettajia</p>	-

VUOROVAIKUTTEINEN YHTEISTYÖ OHJAUksen TUKENA JA OHJAUSPALVELUISTA TIEDOTTAMINEN

Teema	Mitä se on? Miten näkyy oppilaalle ja huoltajalle?	Ketkä toteuttajina?	Mahdollisia tarkennuksia?
Vuorovaikutteinen yhteistyö ja osallistaminen ohjauksen tukena <ul style="list-style-type: none"> Kodin ja oppilaitoksen välinen yhteistyö on osallistavaa, suunnitelmallista ja sujuvaa Oppilaiden osallistaminen ja moniammatillinen ja monialainen yhteistyö Yhteistyö lähialueen esiopetuksen ja koulujen kanssa sekä eri koulutuksen järjestäjien ja toisen asteen oppilaitosten kanssa tukee oppilaan sujuvaa siirtymistä eri kouluasteille ja jatko-opintoihin 	Vuorovaikutuksen väylinä toimii Wilma-järjestelmä ja oppilaille sekä huoltajille suunnatut tilaisuudet, tapaamiset ja keskustelut.	koko koulu	Vanhempainillat ja muu yhteistyö huoltajien kanssa.
	Moniammatillinen yhteistyö ja osallistaminen toteutuu mm. yhteisöllisessä OHR-ryhmässä sekä monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa ja projekteissa sekä alueellisessa kasvatuskumppanuusverkostossa.	rehtori yhteisöllinen-OHR opettajat	Lukukauden alussa tehdään kokousaikataulu ja teemat.
	Kannustetaan oppilaita osallistumaan oppilaskuntatyöhön ja koulun kehittämiseen.	oppilaskunnan ohjaajat rehtori	Kaikki opettajat.
	Kummioppilaat tukevat uusia oppilaita 1. luokan tai esiopetuksen oppilaita. Tukioppilaat tukevat uusia oppilaita 7.luokan opintojen alussa ja järjestävät yhteisöllisiä tapahtumia.	luokanopettajat tukioppilas-ohjaajat	Tavoitteena on, että vanhemmat oppilaat toimivat nuorempien oppilaiden kummeina. Hyvinvoinnin ja kasvun tuen tiimi organisoi. Kummitoimintaa tulee olemaan myös 7.-9. sekä ESI-6 -luokkien välillä.
	Yhteistyö muihin oppilaitoksiin ja esiopetukseen on tärkeää mm. joustavien oppilassiirtojen kannalta.	rehtori erityisopettajat luokanopettajat oppilaanohjaaja	Yhteistyö toisen asteen oppilaitosten kanssa on vahvalla pohjalla. Tutustumiset ryhmissä ja yksittäiset tutustumispäivät on mahdollistettu kaikille halukkaille.

